

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу Мороза Володимира Петровича „Організаційно-педагогічні умови формування лідерських якостей студентів вищих навчальних закладів у процесі діяльності органів студентського самоврядування”, подану на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.07 – теорія і методика виховання

Актуальність зазначеної проблеми дисертаційного дослідження Мороза Володимира Петровича не викликає сумнівів, адже наразі суспільству і державі потрібні нові, освічені, спрямовані молоді лідери, здатні до продуктивного співробітництва, готові до прийняття нестандартних рішень, несення відповідальності за себе та свою діяльність. Актуальність дослідження підсилюється ще й тим, що в якості середовища та провідного чинника формування лідерських якостей студентів дисертантом обрано діяльність органів студентського самоврядування у вищому навчальному закладі, а це справжня школа особистісного й професійного зростання, розвитку соціальної активності, ініціативності, творчості, інших якостей і властивостей, необхідних молодому фахівцю для самореалізації в житті та професійній діяльності.

Усе це визначає проблему формування лідерських якостей студентів вищих навчальних закладів як значущу і в теоретичному, і в практичному контекстах.

Науковий апарат дослідження сформульовано в цілому правильно. Ґрунтовно описані методологічні й теоретичні основи дослідження; широко використані різноманітні теоретичні й емпіричні методи. Відповідно до об'єкту, предмету, мети й гіпотези дослідження сформульовано його завдання, вирішення яких послідовно й логічно розкрито в змісті дисертації.

Автором визначено й теоретично обґрунтовано організаційно-педагогічні умови формування лідерських якостей студентів вищих навчальних закладів у процесі діяльності органів студентського самоврядування; розкрито сутність і

структуру лідерських якостей студентів вищих навчальних закладів; роль студентського самоврядування в процесі формування лідерських якостей студентів вищих навчальних закладів; визначено критерії, показники та рівні сформованості лідерських якостей студентів вищих навчальних закладів; розроблено зміст, форми, методи, засоби необхідні для здійснення педагогічного впливу на формування соціально важливих лідерських якостей особистості в процесі діяльності органів студентського самоврядування.

Експериментальна діяльність здійснювалась автором на підставі теоретично обґрунтованої моделі реалізації організаційно-педагогічних умов формування лідерських якостей студентів вищих навчальних закладів у процесі діяльності органів студентського самоврядування.

Теоретичні і методичні розробки, використані під час експерименту, містяться в додатках дисертації і представляють практичну цінність для всіх суб'єктів формування лідерських якостей студентів у вищому навчальному закладі, зокрема, органів студентського самоврядування, різнопрофільних соціальних інституцій.

Висновки у дисертаційному дослідженні мають послідовний, логічний, чіткий виклад головних отриманих результатів і співвідносяться із загальною метою і конкретними завданнями дослідження.

Основні результати та положення дисертаційного дослідження знайшли достатньо повне відображення в авторських публікаціях та оприлюднено на наукових і науково-практичних конференціях різних рівнів.

Результати дисертаційної роботи впроваджено в навчально-виховний процес ряду ВНЗ України.

Усе зазначене вище свідчить про вагомий внесок дисертанта в розвиток педагогічної теорії і практики з досліджуваної теми.

Дисертаційна робота Мороза Володимира Петровича є завершеною науковою працею, яка має теоретичне й практичне значення. Це свідчить про достатньо високий рівень підготовки дисертанта, творчий підхід до обраної проблеми, що дозволило обґрунтувати стан наукової розробки теми. В

авторефераті висвітлені основні положення дисертації, він відповідає її змісту.

Разом з позитивними сторонами дисертаційної роботи є недоліки та побажання на дискусійні питання:

1. У підрозділі 1.3. автором розкриваються основоположні принципи й методологічні підходи щодо формування лідерських якостей особистості в діяльності органів студентського самоврядування, проте не надається визначення самого поняття „формування лідерських якостей” як цілеспрямованого процесу. На наш погляд, це б мало значення для здійснення системного педагогічного впливу на формування соціально важливих лідерських якостей студентів вищих навчальних закладів у процесі діяльності органів студентського самоврядування.

2. При обґрунтуванні організаційно-педагогічних умов формування лідерських якостей студентів автор на основі ретельного аналізу науково-педагогічної літератури спочатку надає визначення поняття „педагогічні умови”. Оскільки ж предметом дослідження є „організаційно-педагогічні умови”, то за логікою викладу матеріалу бажано було б надати визначення і другого складника досліджуваного поняття – „організаційні умови” (бо це управлінська категорія), а потім інтегрувати їх у єдине ціле. На відміну від педагогічних умов, організаційно-педагогічні мають свою специфіку. На жаль, у роботі вона не представлена.

3. На рисунку 3.1. (с. 148) представлена модель реалізації організаційно-педагогічних умов формування лідерських якостей студентів вищих навчальних закладів у процесі діяльності органів студентського самоврядування. На нашу думку, слід було б скорегувати мету (мета моделі не в реалізації організаційно-педагогічних умов, а у формуванні лідерських якостей студентів). Також в моделі не відображені організаційно-педагогічні умови та не визначені етапи їх реалізації.

4. З метою формування лідерських якостей студентів автором передбачалося створення організаційно-педагогічних умов як у вищому навчальному закладі, так і за його межами, у соціальному середовищі. Про це

свідчить і описання ходу експерименту у підрозділі 3.2. Проте, у роботі немає чіткого переліку різнопрофільних соціальних інституцій – суб'єктів формування лідерських якостей – як партнерів ВНЗ у цьому процесі.

5. У загальних висновках до дисертації не відображено результатів дослідження ролі студентського самоврядування в процесі формування лідерських якостей студентів вищих навчальних закладів, хоча її з'ясуванню було відведено друге завдання дослідження.

Висловлені зауваження та побажання не є принципового характеру і не знижують загальної позитивної оцінки дисертації.

У цілому дисертаційна робота Мороза Володимира Петровича „Організаційно-педагогічні умови формування лідерських якостей студентів вищих навчальних закладів у процесі діяльності органів студентського самоврядування” є самостійно виконаним, завершеним дослідженням, яке за своїм змістом, обґрунтованістю висновків, новизною отриманих результатів відповідає вимогам „Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567), а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.07 – теорія і методика виховання.

02.12.2015 року
Офіційний опонент – доктор
педагогічних наук, професор
кафедри спортивних дисциплін
Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького

А.О. Артюшенко

Підпис засвідчую:
проректор з наукової та інноваційної
діяльності, професор



С. В. Корновенко